

مخالفات الحج والعمرة والزيارة
(الجمعية)

Hiji ni umura ni ziyara fili ko
daw

Hiji ni umura ni ziyara fili ko daw

Silameya konɔfenw labaarali farapɔgonkan kanw na o donnibaakulu.

Filiw ani dankarilikow min be tɔli ke umura la.

A fɔɔ: mɔgɔw ka filiw n'u ka dankarilikow ɲaniya tɔlen kɔfɛ

Kankɔɔtabaliya ni Ala lamineli ye, o ye a ka kankɔɔta to yen ni bɔto ye a y'o min lapini ɲaniya tɔ waati.¹

Sunna ye min ye: kan ka kɔɔta n'a ye.

Mɔgɔdaw ka bisiki ye k'a fɔ ihiramu (ɲaniya)ye fɔni de ye(Taafe ni fanimugu donni)

I k'a don ihiramu (ɲaniya)ye: donni ɲaniya tɔli de ye bɔto kɔɔ, a taamasien ye: kan kɔɔtali ye ni Ala lamineli ye, ni mɔgɔ min y'a kan kɔɔta ni Ala lamineli ye hiji wali umura kama, o tigi ye ɲaniya tɔ.

Mɔgɔdaw ka bisikili ko kɔli ye diyagoya de ye ɲaniya tɔ waati la.

I k'a don o ye sunna de ye foyi t'a keɓaliya la.

Mɔgɔdaw ka jɔfilaseli diyagoyali bisiki ɲaniya tɔ waati la, wali k'a fɔ ko sunna de do pɔ te ke min kɔ, u b'a seli lahalaya bee la.

Mun ye sawaba ye o de ye Seli ka kon ɲaniya ta ɲe sariyara la, n ka seli keɓenkeɓennen te a la, n ka

¹ Ala lamineli: N y'i lamine ne ma umura keli la.

n'i ye farida seli wali seli dàgàlèn fèn wo fèn, ɲaniya dàgàra i ye o kɔfɛ.

Mɔgɔɔw b'a bìsìkiya ko jɔli ye diyagoya de ye ɲaniya tà yɔɔ la, a ni ka don a yɔɔ Mìsìri kɔɔ.

O tɛ diyagoya ye, ni mɔgɔ kera a labennen ni naamufani ye wa a temena ɲaniyatayɔɔ fɛ ka Ala lamine a yɔɔ la wali a kuntilenna na k'a to a ka bolimafen kɔɔ o b'a wàsa, o cogo la min bɛ pankulu kɔɔ o bɛ ɲaniya tà a yɔɔ dafela la wali ka kɔn a yɔɔ jɛ ni dɔɔni ye, yaasa a kana temɛ.

Naamufani sumadiyali.

K'i wasa don fàrikolo sumadiyali la o de sahalen.

Mɔgɔɔw ka bàrakɔɔsi ni sɔniw ni kamakɔɔsi tigeli diyagoyali bìsìkiyali, wali k'o file ɲaniya tà waati sunna dɔ ye.

I k'a dɔn o ye bakuruba sunna de ye màgo waati la.

ɲaniya tàli ka kɔn ɲaniyatayɔɔ jɛ.

O ye sunna tàna de ye, n ka ni min kera pankurun kɔɔ, o bɛ sɛ ka ɲaniya tà ka kɔn a yɔɔ jɛ yaasa a kana temɛ pankurun teliya fɛ, o cogola n'a siranna a ka sunɔgɔ ka temɛ ɲaniyatayɔɔ la, a bɛ sɛ k'a tà ka kɔn a jɛ k'a sanga màgo ma.

Bàto(umura wali hiji) kebaa ka temeli ɲaniyatayɔɔ kan, dɔnbaliya wali mafiyenyaboloma wali k'a d'a kan a bɛ pankurun kɔɔ.

Min ye diyagoya ye a kan n'a y'a sàgo k'a sɔɔ a bɛ na umura wali hiji de kɛ n ka a m'a ɲaniya tà : o ye seginni de ye ka taa ɲaniya tà o ɲaniyatayɔɔ la,

o cogo la ni min jìginna jeda dugu pankurunso kɔɔ a ma ɲaniya tà pankurun kɔɔ, o kɛra sababu fɛn wo fɛn kama: taali bɛ diyagoya a kan ɲaniya tàyɔɔ dɔ la ka taa ɲaniya tà, mɔɔ sen bɛ bɔ o la: min tɛ tɛmɛ ɲaniyatayɔɔ fɛ wali a kɛrɛfɛ, o bɛ ɲaniya tà jeda dugu kɔɔ, i n'a fɔ Sudan dugumɔɔw n'u bɛ na pankurun wali jikankurun fɛ; fɔ n'u y'a dɔn k'a fɔ u bɛ na tɛmɛ yalamulamu wali juhufa ɲaniyatayɔɔ fɛ.

Fili min bɛ fɛnkalanen ko faamuya la o de ye k'a fɔ ko gaarikalali bɛ fɛn wo fɛn na, u be degu waribɔɔ sirili la wali cɛsirilan wali sensàmàra kalaken ka ko la.

O dun tɛ tɛjɛ ye, kalanfɛn: o ye min kalanna wali ka tigɛ ka sanga farikolo ma, i n'a fɔ donfaniw ni kurusiw; n'a donna a doncogo la laada la.

Muso ka tɛgɛmadon (gan) fila ni fàni suturalen dafalen ni jɛda fan bɛɛ datugulan ni nundatugulan dafalen donni.

Min ye diyagoya ye a kan - n'a bɛ walicɛw nɔ fɛ- o y'a jɛda n'a tɛgɛfila suturali ye k'a sɔɔ a ma jɛda fan bɛɛ datugulan labaara wali tɛgɛmadon fila; k'a sanga kira ka bàlili ma kisi b'a ye.

Mɔɔɔɔw ka bìsiki k'a fɔ donfani kɛrɛnkɛrɛnnen dɔ bɛ mùso ye ɲaniya tà waati, fiman wali binkenɛman wali jɛman.

O sahalen tɛ; muso ɲaniyatabaa bɛ fàni don min kadi a ye, k'a sɔɔ a m'a yɛrɛ masiri.

Mɔɔɔɔw ka bìsikili k'a fɔ ko naamufani tɛ falen wali k'a bɔ.

Sawaba ye min ye o ye k'a fɔ ɲaniyatabaa be se ka naamufani yelema wali k'a ko ka tila k'a don kokura.

Kaman bangeli naamufani donwaati ka see a bo waati ma.

Min sahalen : o ye kamanboli be sariya alikaba mununmununni (tawafu) de la umura la wali nali mununmununni hiji la, o dorɔn.

Ʋaniya ta baliya wali boli a la k'a sɔrɔ kun te a la sariya fe.

Diyagoya do ɲaniya tabaa kan a ka to ɲaniya kan f'a ka batɔ ka time, fo ni sariya ka ɲaniyafoni ko do nana, n'o ye diyagoyasigi ye, o lahalaya la ɲaniyabilali be dagà a ye, n'a ye saratikan ta ɲaniya ta waati la a be ɲaniya foni foyi te a kan, n'a ma saratikan ta, kantigefen be diyagoya a kan ani Kunsigidili wali do boli a la o kɔfe a be ɲaniya foni.

Filana: mɔɔw ka dankarilikow n'u ka filiw alikaba mununmununni na.

Duwawu diyagoyali o ma sabati donwaati la lahoromamisiri kɔnɔ wali alikaba yeeli tuma.

Min sabatira kira la ka dan o ma o de ye sunna ye kisi b'a ye.

Ʋaniya tali da la ka kon tawafu damineli je.

Ʋaniya be ta dusukun de la, a foli ma sariya diine la .

Tawafu damineli naniya t̃ali ka k̃on farafiman j̃e min b̃e alikaba la, ỹerek̃ol̃osi boloma.

O ye g̃eleyali ni damat̃em̃e de ye.

Tawafu damineli farafiman s̃agolen k̃o, ani k'o mununmununi jate.

O ye fili ye, n'a y'o k̃e o t̃e jate a f̃e.

T̃eg̃efila k̃or̃otali farafiman ỹor̃o la i n'a f̃o a b̃e k̃e cogomin seli la, wali t̃eg̃efila k̃or̃otali siyen s̃aba.

A k'a kinit̃eg̃e j̃esin a ma siyen kelen pewu o de ye sunna ye.

A ni j̃oli kuntaala jan farafiman ỹor̃o la.

J̃oli kuntaala surun de ye sunna ye.

J̃og̃on digidigi yaasa ka see fara ma k'a sumusumu.

J̃og̃on digidigi kana k̃e o de ye sunna ye, n'a seera ka see a ma k'a s̃or̃o a ma k̃e ni j̃og̃on digi ye a b̃e s̃e k'o k̃e, n'o t̃e a b̃e k̃or̃iyali k̃e ka taa a ma d̃or̃on.

Seginni n'a t̃em̃ena farafiman kan k'a s̃or̃o a ma kibar̃u kum̃asen f̃o; yaasa ka segin k'a f̃o wali ka k̃or̃iyali k̃e ka taa a ma, wali kibar̃u kum̃asen kalanni t̃em̃ekelen k̃o a kan.

O b̃e ye fili de ye, sunna de do min y'a waati j̃e, seginni a kama o t̃e sunna ye, m̃og̃o min mana j̃ina kibar̃u kum̃asen kalanni k̃o wali k'a to yen tugu boloma f̃en t̃e o kan.

Mununmunun kelen kelen k̃er̃eñk̃er̃enni ni duwawu k̃er̃eñk̃er̃ennen d̃o ye.

Dalilu t̃e o la, a ka Ala deli duniya ni lahara la cogomin y'a diya o de ye sunna ye, Alakosuma

dàgàlèn min mana a diya a bɛ o kalan, ka bɔ Ala sanumayadali n'a tònuni n'a ka kelenya sàbàtili la ani kurana kalan.

curancuranni mununmununi bɛɛ la.

A ka kɛ sàbafɔlɔ la o dɔrɔn de ye sunna ye.

Duumɛbaliya alikaba bilali la a kinifen tawafu tuma la k'a sɔrɔ lujura tɛ.

Alikaba ka kɛ a numan fɛ o de ye Sunna ye, a k'a farati o la, n'a y'a sɔrɔ lujura dɔ bɛ yen k'a sanga jɔgɔndigidigi ma o n'a jɔgɔnnaw foyi tɛ a kan.

Yamani jamana jɛsifan ntoloma sumusumuni, wali kɔriyali ka taa a ma n'i ma se ka gɛrɛ a la.

Ka maga a la dɔrɔn n'i tɛgɛ ye o de ye sunna ye, n'a ma se ka maga a la a tɛ kɔriyali kɛ.

Ka maga alikaba ntoloman bɛɛ la k'u sumusumu, wali a koko ani k'a yɛrɛ dosi a la.

O bɛ sunna fɔnkɔjɔgɔya, fara fiman dɔrɔn de sumusumuli bɛ dàga, ani Yamani jamana jɛsifan ntoloma dɔrɔn.

Bisìkiyali k'a fɔ Yamani jamana jɛsifan ntoloma ni farafiman sumusumuni be kɛ barikapini de kama bàto tɛ.

Olu bɛɛ ye dɔnbaliya ni fili de ye, nàfa ni tɔɔrɔ bɛ Ala kelen de bolo, a minɛna Umaru la Ala dipɛna a ma a ko: ko a le nana farafiman ma k'a sumusumu, a ko: " ne b'a dɔn ko e ye farakuru de ye i tɛ tɔɔrɔ kɛ i tɛ nàfa lasee, ni ne tun ma kira ye k'i sumusumu kisi b'a ye ne tun tɛ i sumusumu"

Kan kɔrɔtali ni duwawu ye min bɛ mɔgɔw dèkùn.

A ka Ala kosuma k'a weele a ni Ala ce o de ye sunna ye; yaasa a kana magwera dekun.

Yerelasogayali ni ja tali ye ani bāro tawafu waati la.

Min pininen tawafukela fe o ye a k'a ma kosuma ni alapesiranye ni yeremaji ye ani dusukun ka ke yen.

Tawafu dabilali ka k'a soro i ma seeli dankaniya soro farafiman yoro la.

waajibi ye A ka munumununni hake wolonwulanan dafa f'a dusukun ka dankaniya wali ka jigiyali griman soro ka fo k'a ka can a la a seera farafiman yoro la.

Dusukunnasiri k'a fo ko tawafujofila o ka kan ka ke iburahima jayoro de la cōyi wali a kerefe, u be jogon digi o no fe ka tawafukelaw degun bato kewaatiw la, u be siraw geren.

O bisikili n ye fili de ye, jo fila tawafu kofe o keli be wasake Misiri fan bee, wa selibaa be se ka jayoro n bila ani alikaba ce- hali n'a yoro ka jan a la- a be seli Misiri kene wali a sow kono, a be kisi magow toroli ma, wa a be seli alapesiranye ni mafanciya kono.

Tawafu kofe Jofila n'a duwawu janyali.

U surunyali de ye sunna ye, a te duwawu foyi ke a kofe; k'a sanga o sabati baliya ma ka bo kira ma kisi b'a ye.

Tawafu kofe Jofila selili i kaman bolen fiyen na naamufani fe.

A k'a ka fànimugu la segin k'a d'a kama kan teliyala tawafu banen kɔfɛ o de ye sunna ye.

A sabanan: mɔgɔw ka dankarilikow n'u ka filiwa safa ni mariwa ni jɔgɔncɛ taama tuma la.

Tɛgɛkaman bɔli fiyɛn na naamufani fɛ u ni jɔgɔn cɛ taama waati la.

An y'a fɔ ka tɛmɛ ko kaman tɛ bɔ kɛnɛma ni tawafu waletuma tɛ.

Ƴaniya fɔli da la ka kɔn safa ni mariwa ni jɔgɔncɛ taamali jɛ.

An y'a fɔ ka tɛmɛ ko Ƴaniya bɛ tà dusukun de la, a fɔli dala o tɛ dàga.

Ka damineli kɛ mariwa kulu la.

O ye fili de ye, ni mɔgɔ min y'o kɛ o tagakohakɛ tɛ jàtɛ.

Mɔgɔw ka bìsiki ko taali ni naali de ye tagakokelen ye, a bɛ tagakotan ani naani kɛ.

O ye fili de ye, ka bɔ safa kulu la ka taa mariwa o ye tagakokelen de ye, ka bɔ mariwa ka taa safa o fana ye tagako dɔ ye, a bɛ daminɛ safa kulu la, k'a laban mariwa.

Ka yɛlɛn safa kulu sanfelaba la dusukunnasiri boloma ko baara tɛ jɛ n'o tɛ.

Dalilu tɛ o la.

Tɛgɛfila kɔrɔtali a ni ka kɔriyali kɛ n'u ye i n'a fɔ a bɛ kɛ seli kibaruw fili waati la cogomin.

Ka jɛsin alikaba ma ka duwawu sàbàtilen fɔ o de sahalen.

Muso ka taama teliya taamasiiyen lakodɔnnen fila ni jɔgɔnce i n'a fɔ cɛ.

A b'a le wàsà ka taama dɔɔɔn, o de dàgàlen do, dɔnnibaa bæe ka benkan na; A lebun tàngali kama.

Tagako kelen kelen bæe kɛrenkerenni ni duwawu kɛrenkerennen dɔ ye.

Dalilu tɛ o la, duwawu min y'a diya a b'o kɛ k'a sɔɔ a m'a kɛrenkeren.

Kumakan kɔɔɔtali taama waati kɔɔɔtali la min be mɔgɔw degun.

A ka Ala kosuma k'a weele ale yere ni Ala dɔɔɔn ni jɔgɔnce o de ye sunna ye; yaasa a kana mɔgɔwere degun.

Taama teliman safa ni mariwa cɛ tagako hake bæe la.

Ka taama teliya taamasiiyen binkenɛlamafila ni jɔgɔnce o dɔɔɔn de ye sunna ye.

Jɔ fila selili taama bannen kɔ.

Dalilu tɛ o la, o keli ma dàgà.

Ka safa ni mariwa ni jɔgɔnce taama k'a sɔɔ umura wali hiji tɛ.

Taama tɛ kɛ diyaye boloma.

A naaninan: mɔ̀gɔw ka dankarilikow n'u ka filiɔw kunsigi dili n'a damakeɓeli la.

Makodonbaliya Kunkolo fan bee dili la wali a damakeɓeli la.

Kunkolo fan bee dili wali a damakeɓeli o de ye sunna ye.

Dili ni damakeɓeli lahorɔmamisiri kɔnɔ, ani si filili a kɔnɔ.

Lahorɔmamisiri bonyali n'a sanuya tɔngali o ye diyagoya de ye.

Kunsigi dili wali a damakeɓeli yakaruyali kɔseɓe min b'a pine wali k'a sogola ka bo a ma.

Ka teliya k'a ke o de sariyalen n'a tilala tawafu ni taama la.

Naamu tana daw Waleyali ka kon kunsigi dili wal'a damakeɓeli ne.

Min ye diyagoya ye o ye a kana naamu tanamako foyi ke fo n'a ye kunsigi di wali k'a damakeɓe.

Filiw ni dankarilikow min be tali ke hiji la.

A folɔ: mɔ̀gɔw ka dankarilikow n'u ka filiɔw farapɔɔnkan (tariwiya) don.

Mɔ̀gɔdaw ka bisiki hiji naamufani donni Misiri kɔnɔ wali alikaba jifolon kɔɔ farapɔɔnkan don o dagali.

A k'a don a be yorɔmin o de ye sunna ye; a kera makan dugukɔnɔ wali mina.

Naniya tali yakaruyali ka see selifana waati ma.

A ka hiji ṇaniya tà wàlàhatile waati ka kòn selifana je o de ye sunna ye.

Mina dugukolo sìli kèbaliya k'a sɔɔ a se b'i ye

Hijiden ka sì mina n'a se b'a ye o de ye sunna ye; k'a sanga kira ka wale ma kisi b'a ye.

Seliw fàr̀ali jɔɔn kan mina d̀g̀ukolo kan.

A ka seliw jɔ hake surunya mina k'a sɔɔ a m'u farajɔnkan o de ye sunna ye; kira ladegeli kama kisi b'a ye.

A filanan: mɔɔw ka dankarilikow n'u ka filiw arafa don.

Arafakene jɔli tileseginna don waati dɔ la fàr̀ati boloma.

O ye geleya ni damateme de ye bàlili kera min na.

Bɔli ka taa Arafa tileseginna don wali a su fe ka si a kɔɔ.

O ye sunna tàna de ye, wa mina d̀g̀ukolo sìli sunna be yebebe o kɔɔn.

Jɔli Arafakene dance kɔfe.

Min ye diyagoya ye hijiden kan o ye ka jɔ arafa dance kɔɔ.

Bisiki k'a fɔ seli ka kan kà ke alimami de nɔ fe Namira M̀siri kɔɔ arafa ani jɔɔn digidigi yaasa ka sàbàti yen.

O te diyagoya ye, wa jɔɔn digi ma sariya o kama.

Ka taa (ilali)kulu yɔɔ la duwawu waati.

Ka jesin kɔɔn ma o de ye sunna ye.

Ka ilali kulu yeɓɓi diyaɓɓa dusukunnasiri ta, wali k'o ye hiji baara do ye wali fusamanciya do b'a la wali a ka fusa ni arafa dɔgukolo fan to w ye.

Dalilu te o la, o be kira ka taasira fɔkɔɓɔɓɔnya kisi b'a ye.

(Ilali) kulu weeleli ko hine kulu, wali (duwawu kulu).

min sahalen o ye a togo ko(ILali), k'a weele ko hine wali duwawu kulu dalilu te o la.

Buku koorilen min be arafa kulu sanfe ka don o kɔɔ, ani k'a weele ko Adama ka buku, ani seli a kɔɔ an'a munumununni i n'a fo alikaba be munumunun cogomin.

O bee ye ko sindilen (bidaya) de ye balili kera ka bo min ma, w'a be se ka ke filaninkafɔya ye.

Barikaɓinini ni arafa kulu sanfela to lomanjan n ye ani togo seɓenni a kan.

Olu bee ye ko sindilen (bidaya) de ye balili kera min ma, a be se ka i lase filaninkafɔya ma.

Wari bilali arafa kuluwowa la wali nooro kulu wali kunsigi wali soni wali fani o n'a joɓɓonaw, k'a dusukunnasiri ta k'o ko be se k'i segin kana o yoro kelen na.

Olu bee ye ko sindilen (bidaya) de ye balili kera min ma, a be se ka i lase filaninkafɔya ma.

Mogodoɗo ka dusukunnasiri ko kira joɓɓo jɔli diyaɓɓalen Arafakene kan, wali a kan ka karaba.

Min sahalen o ye k'a fo Ale diyaɓɓalen te, wa a karabali pininen te.

Waati tɔnɔmabɔbaliya ani duwawu ni Alakosuma toli ni yere sogoyali ni ko ye nàfà tɛ min na.

Duwawu damineli yakaruyali ka see tile bin waati ma, wali tile laban.

Dèkùn sɔrɔli jɔli la ni duwawu keli ye, ani k'a bɛ̀siki k'o ye sunna ye, wali k'a bɛ̀siki ko arafa jɔli lapini ye jɔli de ye ka duwawu kɛ.

Arafa jɔli ka kɛ waati kofɔlen kɔnɔ o de sahalen, i jɔra wali i sigira, yelenkanfen kan wali i b'i sen na.

Ka bɔ arafa ka kɔn tile binni jɛ.

O ye haramu de ye; k'a d'a kan kira ka sunna fɔkɔjɔgɔnya do nɛɛma ni kisi b'a ye.

Taali yakaruyali tilebin kɔfɛ k'a sɔrɔ lujura tɛ.

Ka arafa bila teliyaboloma tile binner kɔfɛ k'a sɔrɔ lujura tɛ yen o de ye sunna ye.

Mɔgɔdɔw ka dusukunnasiri ko arafa jɔli jumadon fɛ k'o bɛ ben hijiko biwolonfila ma.

Dalilu tɛ o la.

A sabanan: mɔgɔw ka dankarilikow n'u ka filiwa taali la muzidalifa kɛnɛ kan ani sili yen.

Teliyali kojugu bɔtumala arafakɛnɛ kan ani jɔgɔn dèkùnni ni bolimafenw ye.

Ka taa ni basigi ni sàbàti ni tɔɔrɔbaliya ye o de ye sunna ye.

Mɔgɔdɔw ka dusukunnasiri k'a fɔ koli pininen do muzidalifa sili kama.

Dalilu tɛ o sariyali la.

Mɔgɔɔw ka dusukunnasiri k'a fɔ yelenkanfen
toli kanunen yaasa ka don muzidalifa dugukolo
kɔnɔ senna.

Dalilu tɛ o sariyali la.

Jìginnin yɔrɔɔɔ la yaasa a ka mafantiya sɔrɔ k'a
bɛ muzidalifa dance la.

Seli yakaruyali n'a jìginna muzidalifa.

Ka seli teliya la n'a seera muzidalifa o de ye
sunna ye.

Yɛrɛsogoyali ni bɛlɛ tɔmɔli ye i seewaati kunfɔlɔ
la muzidalifa ani k'o k'i ka hami ye
dusukunnasiriboloma k'o pininnen sariya la.

Dalilu tɛ o la.

Fitiri ni saafo waati yakaruyali f'u waatiw ka taa
bɔ, n'o ye su tilance ye.

Fitiri ni saafo selili ka kɔn su tilance jɛ o de ye
waajibi ye hali n'i ma see muzidalifa.

Muzidalifa su jɛnamayali ni seli ni bàto ni tulon
ye.

Lafiya ni sunɔgɔ teliya boloma o de ye sunna ye;
kira ladegeli kama kisi b'a ye, yaasa seli baaraw ka
nɔgɔya a ma.

Lafulenw n'u sensɛnbagaw ka bɔli ka kɔn su
tilance jɛ.

U kana bɔ ka kɔn su tilance jɛ o de ye waajibi ye.

Mɔgɔ ka bɔ min tɛ lafulenw fɛ wa mɔgɔlafulen t'a
ka bolokan ka kɔn fajiri jɛ.

Ka to muzidalifa kɔnɔ ka see fajiri ma o de ye waajibi ye.

Ka sumaya boli la muzidalifa kɔnɔ fo ka see tile kɔrɔtali ma.

Ka bɔ ka kɔn tile kɔrɔtali jɛ o de ye sunna ye.

A naaninan: mɔgɔw ka dankarilikow n'u ka filiɓ kantigeli don.

Dɔw ka bɪsɪki ko koli pininen fara kerunni kama.

Dalilu tɛ o sariyali la.

Bɛɛ kɔli.

Dalilu tɛ o sariyali la.

Dusukunnasiri ko farakerun tɛ saha fo n'a bɛɛ tɔmɔna muzidalifa kɛnɛ kan.

Dalilu tɛ o la, yɔrɔ min y'a diya a b'a tɔmɔ yen.

Fɛnwɛrɛ bonni min tɛ bɛɛ ye, wali bɛɛ kunbaba bonni.

O bɛ kira ka sunna fɔkɔɔɔɔɔɔɔɔ kisi b'a ye.

Dimi kerunni tuma la, a ni dusukunnasiri ko min bɛ ka bon o yɛrɛ de ye sitanɛ ye.

Farajɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ni jamawfàrajɔɔɔɔɔɔɔɔ tagawaati kerunni keyɔrɔ la, ani mɔgɔw dɛkùnɔni.

Ka dɔ fara Alakosuma sàbàtilen kan kerunni tuma.

Min ka kan o ye ka dan kibarɔ kumasan fɔli ma.

Fara wolonwula bɛɛ kerunni jɔɔɔɔɔɔ fɛ yɔrɔɔɔɔɔɔɔɔ na.

O lahalaya la bonyɔɔkelen de be jàte, a bee kerunni a danna o de ye diyagoya ye.

Bele bilali dingɛ kɔɔ nɔɔɔya la k'a sɔɔ i m'a kerun.

O te wasake, min pininen o de ye k'a kerun min be se ka weele ko kerunni dɔɔɔn.

Ka koko n yere kerunni lapini, k'a bisiki k'o de ye lapini ye.

Min pininen o de ye a ka bin wɔ kɔɔ hali n'a ma koko n sɔɔ.

Kerunni yɔɔɔjan fe, ani dankaniyabaliya ni bele ma bin wɔ kɔɔ.

Ka jo ka duwawu ke bonyɔɔ kunbaba kɔfe.

O pininnen te sariya la; k'a d'a kan dalilu te a la.

Daamuhiji ni hijikalansolen bagan kantigeli ka kon kantigeli don je.

Ni mɔɔ min y'o ke o te wasa ke, a kan ka segin kantigeli kan sariya ka waati kofolen kɔɔ, n'o ye selidon ye ka taa see selidon laban ma.¹

Kantigefen kantigeli toli k'a songɔ sarakati.

Ni mɔɔ min y'o ke o t'a wasa, a kantigeli de be diyagoya a kan.

Kunkolo fandɔ dili wali a damakeɔeli ka do to.

Kunkolo fan bee dili wali k'a damakeɔe o de ye sunna ye.

Ka dan nali tawafu dɔɔɔn ma ka hiji ta to yen wali ka hiji tawafu kon arafa ta je.

¹ Selidon laban: o ye tile saba selibadon kɔfe.

Ni mɔgɔ min y'o kɛ o tɛ dɔgà ; k'a d'a kan hiji tawafu ye hiji jɔsen dɔ de ye, hiji tɛ kenɛya n'o tɛ, wa a kɛli tɛ dɔgà fo arafa ni muzidalifa bannen kɔfɛ.

A duurunan: mɔgɔw ka dankarilikow n'u ka filiw mina donw baaraw la(Seli donw)

Nɔnabilali ni mɔgɔ ci farakerun waleya kama o yɛbɛbɛli.¹

Hijiden yɛɛ ka kerunni kɛ o de ye lasulu ye, fo n'a kera sariya ka lujura ye, a bɛ dɔgà a ye ka nɔnabilabaa pini.

Nɔnabilabaga ka taama ka kɔn hiji baaraw n'a donw banni jɛ.

O ye fili de ye, min diyagoyalen a kan o ye a ka to mina dugukɔɔ wali a bɛ yɔɔmin fo hiji baaraw ka ban, a bɛ kanbɛda tawafu kɛ ka sɔɔ ka taama.

Kerunni seli donw na ka kɔn tile jɛnkɛli jɛ ka bɔ kabakolo cɛma.

Kerunni tile jɛnkɛli kɔ kabakolo cɛma o de ye sunna ye.

Sitanɛbonyɔɔ sàba dadalibaliya jɔgɔn kan kerunni na.

A dadalijɔgɔnkan ye diyagoya ye, a bɛ bonyɔɔ fɔlɔ bon o kɔfɛ cɛmata o kɔfɛ kunbaba n'o ye laban ye, ni mɔgɔmin y'o kɔlakalen kɛ wali k'o fɔkɔjɔgɔnya, seginkanni bɛ diyagoya o kan k'a dadajɔgɔnkan, a bɛ fɔlɔ (fitini) n jate k'a tɔw kerun.

¹ I na fo foyi tɛ i la fo salaya ka mɔgɔ dɔ ci o dɔɔn kama.

Joli ka duwawu ke laban kerunnen ko.
Folo ni cɛmanta dɔrɔn kerunnen ko ka duwawu
ke o de ye sunna ye.

A wɔɔɔnan: mɔɔw ka dankarilikow n'u ka filiw kanbɛda tawafu la.

Kanbɛda tawafu kɔnni donlaban fara kerunni jɛ;
yaasa ka taama kerunni kɔfɛ o nɔ kelen na.

O ye fili de ye, ni mɔɔ min y'o ke o tɛ dɔgà, a
seginkanni bɛ diyagoya.

Nɔnabilali ka kerunni ke a nɔ la, a le bɛ kanbɛda
tawafu ke o la ka kɔ nɔnabilabaa ka kerunni jɛ.

A bɛ makɔnɔnin ke fo n'a ye kerunni ke a b'a ka
kanbɛda tawafu ke o de ka kɛnɛ.

K'a dabo a kama i kɔ kanadon alikaaba ma, i b'i
kɔntɔrɔmabo i kɔ kan, alikaba bonya pinini kama.

Dalilu tɛ o wale n na, kandaw la hɛɛɛɛma ye kira
ka kandaya de ye kisi b'a ye.

Ka jo ka duwawu ke bo waati la lahɔrɔmamisiri
kɔnɔ.

Dalilu tɛ o la.

Joli kuntaala jan kanbɛda tawafu kɔfɛ makan
dugu kɔnɔ k'a sɔrɔ lujura tɛ sariya la.

Ka teliya ka bo Makan dugu kɔnɔ kanbɛda tawafu
kɔfɛ o diyagoyalen, taamaden makɔnɔli wali taama
doninw sanni baasi tɛ o la, o n'a jɔɔɔnnaw.

N'a ye waatijan ke a kɔnɔ k'a sɔrɔ lujura tɛ:
kanbɛdatawafu bɛ waajibiya a kan tugunni.

Dankarilikow ni filiw minnu be tàli ke kira ka Mìsìri yazurali la.

Yeredosi a kokow n'a negew la, kira kaburu yazurali waati neema ni kisi b'a ye, ani gaariw sirili fiyenbɔdaw la barikapini kama.

Ala n'a ka kira ye min sariya diine la barika b'o de la neema ni kisi b'a ye, a te kokura sindilen na.

Taali Uhudu kuluwowa la o n'a jɔgɔnna kuluwowa, Hirai ni sawuru kuluwo makan kɔnɔ misali , ani fàni sìrìli u yɔrɔw la, ani duwawu Ala ma dije min ma, an'o wale ninnu sengen mupunni.

O bee ye ko sindilen de ye lasulu t'a la silame sariya jelen na.

Yɔrɔdɔw yazurali minnu be bìsiki ko kira temena a fe, i n'a fɔ kira ka jɔgɔme biriyɔrɔ ani bololanegge kɔlɔn ni usumana ka kɔlɔn, ani ni yɔrɔ ninnu bɔgɔ tàli barikapini kama.

Duwawu jininni banbagatɔw fe bakiya kaburu ziyara waati ani Uhudu Seyidusuwa ka fàra wari miseniw kerunni kan a yɔrɔ la, gerejɔgɔnyapini kama u la ani barikapini kama u fe.

Ninnu ye filiw la kunbaba dɔw ye, o bila filaninkafɔya kunbaba do fana do i n'a fɔ dɔɔnibaw y'a lakalen cogomin, wa Ala ka gafe ni kira ka sunna b'o yira neema ni kisi b'a ye, k'a d'a kan bàto be ke Ala kelen de ye, a te ke fenwere ye, i n'a fɔ duwawu ni kantigeli ni dafalenni o n'a jɔgɔnnaw, k'a da Ala kumakan kan:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾

U ma yamaruya ni foyi ye f'u ka Ala bàto,
kɔnɔnanjɛya la a le Ala ye, u tilennen (silamaya)
diine kan. [bangenni suran: 5]

Seli ni kisi be an ka Nabijuman Mamadu kan.

Index

Hiji ni umura ni ziyara fili ko dɔw.....	2
Filiw ani dankarilikow min be tɔli ke umura la.	2
A fɔlɔ: mɔɔɔw ka fili w n'u ka dankarilikow ɲaniya tɔlen kɔfɛ 2	
Filana: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w alikaba mununmununni na.....	5
A sabanan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w safa ni mariwa ni jɔɔɔɔɔɔɔ taama tuma la.	9
A naaninan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w kunsigi dili n'a damakepeli la.....	11
Filiw ni dankarilikow min be tɔli ke hiji la.....	11
A fɔlɔ: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w farapɔɔɔɔɔɔɔnkan (tariwiya) don.....	11
A filanan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w arafa don.	12
A sabanan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w taali la muzidalifa kene kan ani sili yen.....	14
A naaninan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w kantigeli don.	16
A duurunan: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w mina donw baaraw la(Seli donw)	18
A wɔɔɔɔɔɔɔn: mɔɔɔw ka dankarilikow n'u ka fili w kanbɛda tawafu la.....	19
Dankarilikow ni fili w minnu be tɔli ke kira ka Misiri yazurali la.	20